

Alkotmánybíróság
1015 Budapest
Donáti u. 35-45.
Ügyszám: IV/1932-1/2017.

Tisztelt Alkotmánybíróság!

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG	
Ügyszám: IV/1932-2/2017	
Érkezett: 2017 NOV 21.	
Példány: 1	Kezelőiroda:
Melléklet: 0 db	

Alulírott dr. Bognár Csaba [REDACTED] az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLII. törvény 26. § (2) bekezdése alapján kezdeményezett eljárásban az alábbi

hiánypótlást

terjesztem elő:

Mint ismeretes, kértem a tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy állapítsa meg a 139/2015. (VI. 9.) Korm. rendelet a felsőoktatásban szerzhető képesítések jegyzékéről és új képesítések jegyzékbe történő felvételéről 5. melléklet 18. pontjának alaptörvény-ellenességét, és semmisítse meg azt, mivel sérti az Alaptörvény II. cikkét, B) cikk (1), X. cikk (1) és (3), XII. cikk (1) valamint M) cikk (1) és (2) bekezdéseit.

A t. Alkotmánybíróság tájékoztatásában kifogásoltakra az alábbiakat adom elő.

Az Abtv. 52. § (1) bekezdésének feltételei körében a konkrét jogszabályhely kívánalma megjelenik, ill. az Alaptörvény megsértett rendelkezéseire vonatkozó indokolások között - bár valóban kevésbé részletezően -, de egyes esetekben alkotmányjogi érvek is előfordulnak, álláspontom szerint ezen követelményeknek részben eleget tesz, a t. Alkotmánybíróság feladata vizsgálni azon alkotmányjogi panaszelemek körét, így az érdemi vizsgálat megtagadását, melyeknél az alkotmányjogi érvek elégséges mértékben nem jelennek meg, ugyanakkor, amennyiben a t. Alkotmánybíróság nem osztaná az időbeliség problémája körében az álláspontom, felesleges további alkotmányjogi érvekkel való szabatosabb levezetés, de az alábbiakban megpróbálom eleget tenni.

Visszas ugyanakkor a hiánypótlás teljesítéséhez ügyvéd vagy „jogvédő társadalmi szervezet” segítsége körében tett sablon javaslat, mely anyagi forrást - ill. valamiféle konzultációs, kirendelt, pártfogó segítséget - ugyan erre nem biztosít, de burkolt minősítés, jogvédő szervezetnek akár jogi szakvizsgával rendelkező tagja sincs, ill. más kolléga akár szakszerűtlenebb beadványra volna csak képes, míg jóval felkészültebb kolléga is lehetséges, hogy jelen kérdésben azonos eredménnyel - eredménytelenül - járna.

Az Abtv. 30. § (4) bekezdésében foglaltakkal kapcsolatosan az adott jogszabályi rendelkezés alkalmazhatósága - nevezetesen a 2017/18. tanévtől, 2017. szeptember 1-jétől kezdődően -, valójában tényleges hatályosulás, időbeli hatály, az alkalmazhatóság, annak explicit megjelenési formája csupán kodifikációs különbség. Ugyanakkor ezen merev értelmezés elfogadása esetén a jogalkotó számára lehetőséget teremt más esetben is olyan

szabályozásra, mellyel redukálja a befogadható alkotmányjogi panaszok körét a törvényi hatály korábbi, a tényleges alkalmazhatóság - és érintettség - későbbi elvásával.

A jogalkotó szándékával ellentétes volna a közvetlen érintettség olyan absztrakt kibővítése, miszerint bárki, akár középiskolai végzettség, tényleges jelentkezési szándék nélkül is (annak elvi lehetőségével), de a jogszabály feltüntetett hatálybalépését betartva 2015. szeptember 1-jét követő 180 napon belül nyújtana be alkotmányjogi panaszt. Az érintettség álláspontom szerint csak a beiratkozás időpontjától ill. a jogszabály alkalmazhatóságától állapítható meg, az Abtv. 30. § (2) bekezdésének alkalmazása is ekkortól volna számítható, azaz 2017. szeptember 1-jétől. A t. Alkotmánybíróság tájékoztatásában foglalt jogszabályhely merev értelmezése esetében valójában de facto nullára redukálná a támadhatóság, miután sem a már felvettek érdekséreleme, így benyújtás igénye nem áll, míg a még felvétel nem nyertek számára egyfelől az érintettség kérdése volna visszás, másfelől egy elvi lehetőség (sikeres felvétel, beiratkozás) későbbi esetleges beteljesülését - alkalmazásig jogszabály módosítás hiánya, stb. mellett - figyelembe véve lett volna szükséges mérlegelni alkotmányjogi panasz megelőző benyújtását. A t. AB egyes korábbi döntéseiben bár más összefüggésben pl. 32/1990. (XII. 22.) AB hat., 34/1991. (VI. 15.) AB hat., de felülmérlegelte a jogszabályi hatály, alkalmazhatóság kérdését.

Alkotmányjogi indokok körében tett kiegészítések.

A jogszabályi rendelkezés által megvalósuló állami beavatkozás ellentétes a jogállamiság elvével. Sértik továbbá a tanulás és a tanítás szabadságát, továbbá ezzel összefüggésben is a vállalkozáshoz való jogot, Véleményem szerint ellentétesek a hátrányos megkülönböztetés alkotmányos elvével is, miután a névválasztás szabadsága csupán felsőoktatási intézményt diszkriminál. A hátrányos megkülönböztetés tilalma a jogegyenlőség része is, legalábbis nehéz pontos definíciót találni a jogegyenlőség és diszkrimináció egymáshoz való viszonyára a megítélés módjára és eredményére, de egyben jogi lehetőségek egyenlőségének elve is, ez az elv álláspontom szerint sérül abban az esetben, ha egy piaci szereplőnek lehetősége van valamire, míg más ebben (felsőoktatási intézmény) kötött.

Az Alaptörvényből felhívott kapcsolódó rendelkezések, utalva a Nemzeti hitvallásra is:

„Nemzeti hitvallás [...] Vállaljuk, hogy örökségünket, egyedülálló nyelvünket, a magyar kultúrát, a magyarországi nemzetiségek nyelvét és kultúráját, a Kárpát-medence természet adta és ember alkotta értékeit ápoljuk és megóvjuk. Felelősséget viselünk utódainkért, ezért anyagi, szellemi és természeti erőforrásaink gondos használatával védelmezzük az utánunk jövő nemzedékek életfeltételeit. [...] Valljuk, hogy a polgárnak és az államnak közös célja a jó élet, a biztonság, a rend, az igazság, a szabadság kiteljesítése.” „B) cikk (1) Magyarország független, demokratikus jogállam.” „M) cikk (1) Magyarország gazdasága az értékteremtő munkán és a vállalkozás szabadságán alapszik. „Q) cikk (2) Magyarország nemzetközi jogi kötelezettségeinek

teljesítése érdekében biztosítja a nemzetközi jog és a magyar jog összhangját.” „R) cikk (1) Az Alaptörvény Magyarország jogrendszerének alapja. (2) Az Alaptörvény és a jogszabályok mindenkire kötelezőek. (3) Az Alaptörvény rendelkezéseit azok céljával, a benne foglalt Nemzeti hitvallással és történeti alkotmányunk vívmányaival összhangban kell értelmezni.” „T) cikk (3) Jogszabály nem lehet ellentétes az Alaptörvénnyel.” „I. cikk (1) AZ EMBER sérthetetlen és elidegeníthetetlen alapvető jogait tiszteletben kell tartani. Védelmük az állam elsőrendű kötelezettsége. (2) Magyarország elismeri az ember alapvető egyéni és közösségi jogait. (3) Az alapvető jogokra és kötelezettségekre vonatkozó szabályokat törvény állapítja meg. Alapvető jog más alapvető jog érvényesülése vagy valamely alkotmányos érték védelme érdekében, a feltétlenül szükséges mértékben, az elérni kívánt céllal arányosan, az alapvető jog lényeges tartalmának tiszteletben tartásával korlátozható. (4) A törvény alapján létrehozott jogalanyok számára is biztosítottak azok az alapvető jogok, valamint őket is terhelik azok a kötelezettségek, amelyek természetüknél fogva nem csak az emberre vonatkoznak.” „X. cikk (1) Magyarország biztosítja a tudományos kutatás és művészeti alkotás szabadságát, továbbá – a lehető legmagasabb szintű tudás megszerzése érdekében – a tanulás, valamint törvényben meghatározott keretek között a tanítás szabadságát.” „XII. cikk (1) Mindenkinek joga van a munka és a foglalkozás szabad megválasztásához, valamint a vállalkozáshoz. Képességeinek és lehetőségeinek megfelelő munkavégzéssel mindenki köteles hozzájárulni a közösség gyarapodásához.”

Nem csak akkor ütközhet visszaható hatályú jogalkotás tilalmába egy jogszabály, ha az visszamenőlegesen lett hatályba léptetve, de szintén, ha a hatálybaléptetés nem visszamenőleges volt ugyan, de rendelkezéseit hatálybalépése előtt létrejött jogviszonyokra is alkalmazni kell, anyagi jogviszonyok védelme érdekében állapítható meg Alaptörvény ellenesség a visszaható hatályú jogalkotás tilalmának sérelme miatt is, a nem kellő felkészülési idő követelménye, mint a szakválasztás és előzetes végzettség megszerzési ideje, stb. követően felvételi a szándékolt megszerzendő végzettség, annak korábbi elnevezésével való eléréséhez, a Jat. 2. § (3) bekezdésével, emiatt a jogbiztonság követelményével ellentétes. Az Alkotmánybíróság 16/1996. (V. 3.) AB határozatában kimondta, a jogállamisághoz hozzátartozik a szerzett jogok tiszteletben tartása, a jogállamiságból származó jogbiztonság követelménye sérti a bizalomvédelemből fakadó követelményeket, a szerzett jogok alaptörvényi védelmét, a már évek óta folyó képzés és végzettség nevében - és ezen keresztül tartalmába - való önkényes jogalkotói beavatkozás ezzel ellentétes. Az előbbi alkotmányos értékekből fakadó kiszámíthatóság és előreláthatóság elve pl. nyugdíjrendszer, érettségi követelmények, stb. változásához hasonló lényegesen hosszabb átfutási időt tett volna szükségessé. A szerzett jogok védelme (szakindítás), annak érvényesülésének várható időtartama, és a jogalkotó korábbi szándékának megváltozása miatti Alaptörvény ellenesség, az adott ügy egyedi érdemi vizsgálatát tenné kívánatossá.

Budapest, 2017. november 15.

